

Ordstyreren

Rolleinstruksjon:

Ordstyreren har som oppgave å bestemme hvor mye av teksten det skal samtales om gangen. Det kan være et avsnitt, en side eller et kapittel. Selv om alle har lest teksten før, trenger en å lese avsnitt for avsnitt på ny for å gå i dybden. Derfor har ordstyreren i oppgave å forberede leserne i gruppen på hva de kan forvente at neste avsnitt/kapittel vil kunne dreie seg om. Det er snakk om å gjøre gjetninger, basert på overskrifter eller førkunnskaper. Gjetningene skaper forventninger til tekstens innhold, noe som er en strategi for å gjøre leseren aktiv i møte med teksten.

I samtalen skal ordstyreren fordele ordet, passe på at samtalen ikke beveger seg bort fra teksten, og passe tiden.

Når ordstyreren leser skal hun/han konsentrere seg om å få tak i hva hovedpoenget i avsnittet/kapittelet er.

Til slutt skal ordstyreren ta initiativ til å starte en oppsummering, men det er meningen at gruppen i fellesskap snakker seg fram til en felles forståelse av hva hovedpoenget i avsnittet er.

Eksempel på startsetninger for ordstyreren:

Det neste kapittelet/avsnittet tenker jeg kommer til å handle om ... siden overskriften er / fordi forrige avsnitt handlet om ...

Nå må vi oppsummere hva hovedpoenget i dette avsnittet er. Jeg mener det er ...

Spørsmålsstilleren

Rolleinstruksjon:

Spørsmålsstilleren har ansvar for å stille spørsmål. Det vil innebære å finne setninger eller partier i teksten som kan være vanskelig å forstå, eller noe i teksten som minner om tidligere kunnskap og erfaringer. Målet til «spørsmålsstilleren» er ikke å kontrollere fakta, men å knytte forbindelser og å se sammenhenger mellom det en vet fra før og det leste. Denne rollen har ansvar for å utfordre samtalen med gode og utforskende spørsmål. Bruk gjerne mønster etter «oppfølgings-spørsmålene» fra listen under.

- *Har du hørt om noe lignende før?*
- *På hvilken måte ligner dette på noe vi har lært om før?*
- *Hva er forskjellene mellom ... og ...?*
- *Vet dere om et annet ord for det samme?*
- *Hva er sammenhengen mellom ... og ...?*
- *Hva er det motsatte av ...?*
- *Hvordan skiller dette seg fra det som er sagt tidligere?*
- *Kan du gi et eksempel?*

Spørsmål kan da for eksempel se slik ut:

Det står nederst på første side at sammenhengen mellom språk og læring er berørt mange steder i denne boka ... Hva er den sammenhengen egentlig? Hvordan skiller kognitivt utfordrende samtaler seg fra andre samtaler? Hvorfor er det så viktig at læreren ikke skal evaluere svaret som elevene kommer med? Hvilke erfaringer har dere med det? Hva står det her er kriteriene for dialogisk samtale? Er kriteriene som står her de samme som de prinsippene vi ble presentert for i fagfilmen fra forrige samling?

Ordjegeren

Rolleinstruksjon:

Denne rollen har ansvaret for å oppklare hva viktige ord og faglige

begreper betyr. Det innebærer å legge merke til og vurdere hva som er sentrale faglige begreper, og å bringe dem inn i samtalen. «Ordjegeren» har ansvar for at gruppen diskuterer innholdet og forståelsen av de sentrale faglige begrepene.

For eksempel:

Jeg tenker at begrepet «sokratisk samtale» er sentralt. Hva tenker dere det betyr, ifølge teksten?

På side 84 referer forfatteren til et «sosiokulturelt perspektiv». Hva er egentlig det?

Hva betyr interaksjon?

Hva betyr kumulativ egentlig?